

GLAS SLOVENIJE

THE VOICE OF SLOVENIA

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK — 14-dnevnik, cena \$ 2.00 — THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

15. 2. 1995

Petdnevni seminar za slovenske učitelje iz Avstralije in Argentine

Dolenjske Toplice — 27. januarja se je končal petdnevni seminar za učiteljice slovenskega jezika iz Avstralije in Argentine. To strokovno izpopolnjevanje je pripravilo Ministrstvo za šolstvo in šport RS. Prisostvovalo je 25 učiteljc, od tega jih je bilo izbranih v Avstraliji pet: Mariza Ličan in Marija Žaja iz Sydneysa, Viktorija Mrak in Magda Pišotek iz Melbourna ter Marta Špes Skrbš, ki je živela do nedavnega v Adelaidi, trenutno pa se nahaja v Sloveniji. Organizatorja Dragica Motik in Jože Škufca sta učiteljicam v Ljubljani in Novem mestu

predstavila program in metode dela. Dobile so navodila za delo in se spoznavale ob socialnih igrah. Hospitiale so na OS Šentupert, v Mirni na razredni stopnji ter pri pouku slovenskega jezika, zgodovine in geografije na predmetni stopnji na OS Dolenjske Toplice. Ukvajale so se s funkcionalno rabo slovenščine, socialnimi igrami pri pouku ter umetnostnim besedilom. Srečale so se tudi s pesnikom Tonetom Pavčkom, govorile so o bogatjenju besednega zaklada in kreativnem pisanju. Pogovore so spremljale tudi delavnice.

Učiteljice na seminarju

Mila Kačič -
Slovenka leta 1994

Mila Kačič

Ljubljana — Mila Kačič je v dvainosemdesetih letih odigrala več kot 120 gledaliških vlog, petintridesetkrat je igrala v filmu in izdala je štiri pesniške zbirke. Med petnajsterico finalistk, ki so jih izbrali bralci revije Jana so bile še Neva Zajc, Svetlana Makarovič, Mojca Horvat, Katja Koren in druge.

V TEJ ŠTEVILKI

- Iz dnevnika urednice o letu strpnosti str. 2
- Iz Veleposlaništva: O lastninskih certifikatih, Slovenija nudila pomoč pri nadalnjem delovanju lektorata slovenskega jezika na Macquarie Univerzi v Sydneyu, Za slovenske zmage s Slovenci po svetu str. 2 in 3
- To in ono iz SLO str. 4
- Slovenija, moja dežela-turizem str. 5
- Po svetu in Zapisali so še v... str. 6
- Gospodarske novice str. 7
- Kultura - knjige str. 8
- Med nami... Narodnozabavna glasba str. 9
- Koliko slovenskih možganov je v tujini str. 10
- Angleška stran str. 11

Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada

Ljubljana, 8. februar — Ob slovenskem kulturnem prazniku podelili najvišja državna priznanja, str. 8

ENGLISH PAGE FOR THE WHOLE FAMILY - Page 11

MISEL

Hudič v vsem svojem tulu nima puščice, ki bi ranila srce bolj kot sladek glas....

BYRON

Letos naj bi bilo *leto strpnosti*. Tako kot vsaka vrednota, ki naj bi uravnavala medsebojna človeška razmerja, se lahko tudi strpnost sprevrže v svoje nasprotje. Katera naj bi bila po vašem mnenju zgornja ozioroma spodnja meja strpnosti? je vprašal novinar Slovence Pavel Fajdiga Evalda Flisarja, novega predsednika Društva slovenih pisateljev. Ta mu je med drugim odgovoril:

"Če je strpnost dopuščanje, da poleg mene in mojega obstaja še vse, kar je drugačno in drugo, je krog že sklenjen, saj v absolutni strpnosti do vsega drugega in drugačnega nisem več stopen do sebe. Preživim in napredujem lahko le tako, da si pridobivam prednost na račun drugih in drugega: na račun rastlin in živali, če hočem jesti; na račun umsko manj sposobnih, če se hočem uveljaviti v družbi. Drugim dopuščam drugačnost in drugost, dokler me ne ovirajo na poti do ciljev, dokler ne vdirajo v moj prostor..."

Lani je bilo leto družine, letos je torej leto strpnosti...koliko in kako takšni in podobni "pseudonimi" let vplivajo na nas in ali nas česa naučijo? Ali pa leto za letom ostajamo isti po tisti "volk dlako menja, čud nikoli"!?

IZ DNEVNIKA
Stanke Gregorič
UREDНИCE

Včasih težko sprejemamo dejstvo, da je v vsakem od nas nekaj dobrega in strpnega, tudi v naših sovražnikih; da je marsikdo izmed nas naredil celo vrsto dobrih del, pa jih tega nočemo in ne moremo priznati - enostavno zato, ker ne mislimo natanko tako kot mi! Ker ne postopajo po naših navodilih! Ker ne verujejo v iste stvari kot mi! Ker so kdaj o nas kaj rekli-zapisali! In prav zato nimajo svoje veljave! Predajamo se raznim propagandam, pred sodkom in očitkom, jih postavljamo za gotove kakor piko na "i", sveto iz tedna v teden govorimo-pridigamo eno, nekaj minut kasneje pa delamo čisto nekaj drugega - in druge obsojammo za tisto kar delamo sami! Pa tega ne uvidimo! Nočemo se povzeti na višino časa "imenovanega" leta- in kaj narediti.

Letos torej, za strpnost!

Po navadi se dogajanja in z njimi razne napetosti iz naše Slovenije prenašajo tudi na nas, Slovence po svetu. In letos kaže slabo - vsaj kar se strpnosti tiče. Na veliko se že piše in govor o proslavi 50. obletnice zmage nad fašizmom in nacizmom. Predsednik RS Milan Kučan je predlagal postavitev spomenika vsem žrtvam vojne in ne le žrtvam vojne, kot je bilo zapisano v zapisniku prve seje časnega državnega odbora za pripravo proslave...spomenik naj bi pričkal o pomiritvi, spravi in enotnosti slovenskega naroda in o koncu sovražstva...naletel je na odobravanje pa tudi na ostra nasprotovanja...nedavno tega je prišlo do ostrih polemik kdo naj bi bil v odboru za proslavo in kdo ne...ali je vojaška parada primerna ali ne itd. Vse kaže, da bo to, kar se pripravlja zdaj do osrednje prireditve 13. in 14. maja (prireditve pa naj bi trajale vse do 26. decembra) še bolj razdelilo slovenski narod na dvoje. Janša je dejal, da je obletnica priložnost, da na zadeve pogledamo s kritične razdalje in da bi bilo nujno najprej - pred postavitvijo spomenika - da OBE STRANI PRIZNATA NAPAKE! Po drugi strani pa da se popravijo stare krivice! Ali bo prišlo do tega ali ne? Je pred nami leto (še večje) slovenske (ne)strpnosti?

Vaša Stanka

Stanka

**IZ VELEPOSLANIŠTVA
REPUBLIKE SLOVENIJE
CANBERRA**
Aljaž Gosnar
odpravnik poslov

Obvestilo o lastninskih certifikatih

S strani slovenskih organizacij in posameznikov smo prejeli precej različnih vprašanj v zvezi z obvestili o odprtju evidenčnih računov lastninskih certifikatov. Ministrstvo za zunanje zadeve Slovenije nam je posredovalo naslednje pojasnilo:

Državljanji Slovenije s prebivališčem v Avstraliji lahko, po sedaj veljavnem zakonu, vložijo zahtevek o odprtju evidenčnega računa lastninskega certifikata do 30.6.1995. Neuradno smo obveščeni, da bo ta rok podaljšan do konca leta 1995.

Pri pošiljanju obvestil o odprtju evidenčnih računov lastninskih certifikatov je pri organih v Sloveniji prišlo do določene pomanjkljive medsebojne obveščenosti Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj in zato to Ministrstvo ni uspelo pravočasno pošiljati obvestil.

Tehnična pomanjkljivost je odpravljena in Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj je s 1. 2. 1995 pričelo pošiljati obvestila o odprtju evidenčnega računa.

Zato predvidevamo, da bo velika večina državljanov Slovenije, ki so vložili vlogo za odprtje računa, o tem obveščena s strani Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj do konca meseca februarja 1995.

Državljanom Slovenije, ki imajo prebivališče v Avstraliji in ki žele pospešiti postopek za pridobitev certifikata iz Slovenije, predlagamo, da pooblašte svojega pooblaščenca (sorodnika ali prijatelja s stalnim prebivališčem v Sloveniji), da dvigne obvestilo o odprtju evidenčnega računa v Sloveniji in ga vloži v podjetje ali investicijsko družbo, za katero se bosta dogovorila.

Pooblaščenec lahko na enoti Agencije RS za plačilni promet, nadziranje in informiranje (bivši SDK) kjerkoli v Sloveniji ugotovi ali je račun bil odprt ali ne. V kolikor za posameznika evidenčni račun ni bil odprt, svetujemo, naj se pooblaščenec sam obrne na upravno enoto in tam ugotovi, kaj je potrebno še storiti, da bi se evidenčni račun lahko odprl.

Za overovitev teh pooblastil ne bomo zaračunali konzularnih taks, ampak bomo overovitev opravili brezplačno.

V primerih, da se od Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj prejme obvestilo, da posamezniku ni bil odprt evidenčni račun, to pomeni, da imenovani dne 5.12.1992 še ni imel vpisanega svojega slovenskega državljanstva v evidenci pri ustrezni upravni enoti.

Če je vloga nepopolna oz. upravna enota (bivši občinski organ za notranje zadeve) potrebuje določeno dopolnilo za vpis državljanstva RS, bo to dopolnitev direktno zahtevalo preko našega Veleposlanštva.

Vzorec

Pooblastilo pooblaščencu za dvig obvestila o odprtju evidenčnega računa v Sloveniji

Pooblastilo poslati na overovitev
Veleposlaništvu RS v Canberro

IME IN PRIIMEK:

NASLOV:

POŠTNA ŠTEVILKA:

TELEFON:

POOBLASTILO

SPODAJ PODPISANI (ime in priimek).....

ROJEN (datum).....v (kraju).....

SEDAJ PREBIVAJOČ V AVSTRALIJI NA NASLOVU

POOBLAŠČAM

.....KI STANUJE V
(ime in priimek pooblaščenca)
SLOVENIJI NA NASLOVU.....

DA V MOJEM IMENU DVIGNE OBVESTILO O
ODPRTJU EVIDENČNEGA RACUNA IN GA VLOZI V
PODGETJE ALI INVESTICIJSKO DRUŽBO PO
NJEGOVI PRESOJI.

PODPIS:.....

P.S. Podpis overi Veleposlaništvo brezplačno

**VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
EMBASSY OF SLOVENIA**

Advance Bank Centre Level 6, 60 Marcus Clarke street, Canberra City, tel.: (06) 243 4830 fax: (06) 243 4827. Pisma in drugo pošto pošljite na naslov: Embassy of Slovenia, P.O.Box 284, Civic Square, Canberra ACT 2608.

Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od 9.00-17.00 ure; uradne ure pa so od 10.00-14.00 ure. Odpravnik poslov: Aljaž Goštar; upravno konzularni referent: Tina Omahen.

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
AVSTRALIJA (NSW in VIC)
Častni konzul Alfred Brežnik
Obisk urada izključno po dogovoru
(By appointment only)
tel.: (02) 314 5116;
fax: (02) 3996246

Poštni naslov:
P.O.Box 188 Coogee NSW 2034

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
NOVA ZELANDIJA
Častni konzul Dušan Lajović
Eastern Hutt Road, Ponnare, Lower Hutt
(Wellington),
tel.: (04) 567 0027, fax: (04) 567 0024
Poštni naslov: P.O.Box 30247 Lower Hutt, NZ.
Poštni naslov v Avstraliji:
P.O.Box 5 Smithfield NSW 2164
tel.: (02) 604 5133; fax: (02) 604 009

**Slovenija nudila pomoč pri
nadaljevanju delovanja lektorata
slovenskega jezika na
Macquarie Univerzi Sydney**

Prof. dr. Peter Vencelj, državni sekretar za Slovence po svetu je imel v času svojega obiska v Avstraliji v mesecu novembru 1994 razgovore na Univerzi Macquarie in z ga. Marijo Senčar, predsednico Trusta študijskega sklada za slovenščino v zvezi z nekaterimi finančnimi težavami, vezanimi na nadaljnje delovanje lektorata za slovenski jezik.

Urad za Slovence po svetu se je v sodelovanju s slovenskim Ministrstvom za šolstvo in komisijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani za pospeševanje slovenščine na neslovenskih univerzah odločil, da bo:

- vplačal vsoto 42.000 AUD za pokritje dogovorjene polovice zaostalega dolga slovenskega lektorata;
- da bo na podlagi pogodbe med Univerzama od letosnjega univerzitetnega leta naprej pokrival plačo lektorja za slovenski jezik (ostale stroške bo pokrila Univerza Macquarie).

Urad za Slovence po svetu je na Macquarie Univerzo že nakazal 42.000 AUD, s čemer je pokril polovico zaostalega dolga lektorata (po podatkih Univerze) in s tem omogočil njegovo nadaljnje nemoteno delovanje.

Ob tem bi želeli izraziti občudovanje za neverjetne napore in vlaganja celotne slovenske skupnosti za ustanovitev in uspešno delovanje lektorata in pridobivanje študentov. Zahvaljujemo se slovenski skupnosti, ki je tako zvesto finančno in duhovno podpirala lektorat, še posebej pa sedanjemu in prihodnemu predsednikom in članom upravnega odbora Trusta za slovenske študije, ki so vlagali izjemne napore za organizacijo akcij za podporo delovanja lektorata.

Še posebno priznanje in zahvala gre sedanji predsednici Trusta ga. Mariji Senčar, ki je zadnji dve leti vodila akcijo za razrešitev položaja lektorata in aktivno sodelovala z veleposlaništvtom.

Velik prispevek k delovanju lektorata sta dali tudi ga. Aleksandra Bizjak in sedanja lektorka ga. Metka Čuk z visoko ocenjenim strokovnim pristopom. Naša skupna želja je, da bi lektorat ob skupni podpori slovenske skupnosti, Trusta, obeh Univerz in slovenske vlade še tako uspešno kot do sedaj nadaljeval svoje poslanstvo in da bo imel vedno več študentov.

**Za slovenske zmage s Slovenci
po svetu**

Lansko leto je v Avstraliji odlično uspela akcija podpora Smučarske zveze Slovenije za napredek in razvoj slovenskega vrhunskega športa pod imenom "Za slovenske zmage s Slovenci po svetu".

Koordinator akcije za Avstralijo g. Ivo Leber je ob močni podpori Slovencev in slovenskih organizacij v Avstraliji izjemno vodil prodajo kartic. Nekateri Slovenci, ki so imeli kanček sreče, so prejeli tudi lepe nagrade.

Uspehi slovenskih smučarjev v lanski in že v letosnjem sezoni kažejo na to, da je denar akcije, ki že deset let teče tudi v Sloveniji in drugo leto v Avstraliji, dobro naložen.

Kakor lansko leto, vas tudi sedaj prosimo za podporo. Vse podrobnejše informacije v zvezi z akcijo pa lahko dobite pri g. Ivo Leberju na telefon: (03) 589 6094.

Novi zakon o obrambi v veljavi
Teritorialna obramba prerašča v slovensko vojsko, v veljavo je namreč stopil zakon o obrambi, ki na novih osnovah ureja vrsto, organizacijo in obseg obrambe v Sloveniji.

Umrl veleposlanik Andrej Novak

Umrl je Andrej Novak, slovenski veleposlanik pri Svetu Evrope in eden najuglednejših slovenskih novinarjev. Novinarsko kariero je začel in končal pri dnevniku Delo. Novak bi letos dopolnil petinpetdeset let.

Škof sprejel časnikarje

V Mariboru je škof dr. Franc Kramberger ob dnevu svetega Frančiška Saleškega, novinarskega, uredniškega in pisateljskega patrona, priredil sprejem za časnikarje. Prodekan Teološke fakultete dr. Vinko Potočnik je ob tem opozoril, da bi potrebovali nekakšen urad za stike Cerkve z javnostjo. Papežev obisk bo morda pospešil ustanovitev takega urada.

Razrešitev častnega konzula

Vlada RS je v začetku januarja brez kakšne posebne javne razlage sprejela sklep o razrešitvi častnega konzula RS Georgea A. Philippidesa, ki je uradoval na Cipru. Pojavile so se špekulacije, da je razrešitev povezana z vprašanjem slovenskih dolgov, saj je Ciper otok, prek katerega potekajo pomembne finančne transakcije.

Sprememba na čelu

generalnega konzulata v Trstu
Tudi v Trstu bo prišlo do spremembe na čelu generalnega konzulata. Namesto nekajletnega vršilca dolnosti generalnega konzula Jožeta Sušmelja, ki je konzularne posle opravljal še za časa ranjke Jugoslavije, bo posle prevzela Vlasta Valenčič Pelikan.

Slovenski parlament odprtih vrat

Slovenski parlament, prostor v katerem dela 90 poslancev in 40 državnih svetnikov si je pred dnevi lahko ogledal vsakdar. Na ogled so bile velika in mala dvorana, preddverje in izbor likovnih del, ki so nastala na mednarodni slikarski koloniji na Pohorju.

Bo kapela do spravne maše v Kočevskem Rogu nared?

Pred dnevi je bil končan razpis za kapelo v Kočevskem Rogu. Prispelo je 28 načrtov, komisija pa prve nagrade ni podelila, ker avtorji niso zadostili vsem pogojem iz razpisa. Letos bodo počastili 50 obletnico dogodka v Kočevskem Rogu (kjer je bilo junija 1945 pobitih več kot deset tisoč domobrancov in drugih) in zato pričakujejo množičen obisk.

Krvave slovenske ceste, še posebej pa celjske in primorske
Lansko leto je bilo krvavo, grozote na cestah so presegle meje divjaštva in barbarstva. Slovenija je postala odlagališče stare pločevine. Posebno zaskrbljujoče je obnašanje mladih voznikov, izsiljevanje prednosti in alkohol. Tako je lani na slovenskih cestah umrlo 500 ljudi, kar je za tako majhnoštevilno državo kot je Slovenija več kot preveč. V Evropi jih na tisoče prebivalcev umre na cestah 10, samo na celjskem območju pa 30. Nič bolje ni na Primorskem. Že januarja letos so doživelvi neslagen rekord, saj je bilo doslej kar 9 smrtnih žrtev. Ponovno gre v večini primerov za mlade ljudi.

Promet v Ljubljani in nov, strožji točkovni zakon
Gneča, prenatpanost cest, ulic, parkirišč - to je že problem slovenskega glavnega mesta in postaja čedalje večji. Tako "pajki" sivijo glave Ljubljjančanom in jim odvajajo avtomobile...če želiš avto nazaj moraš plačati 7.000 tolarjev, če ga ne greš takoj iskat vsak dan dodatnih 250 tolarjev. Nov točkovni sistem kazenskih točk za kršilce varnosti v cestnem prometu pa je tudi strožji. Kdor bo zbral 18 točk, bo moral še enkrat opravljati vozniški izpit. Tisti, ki ne bo privezan z varnostnim pasom bo n.pr. dobil 2 kazenski točki in še plačati bo moral 10.000 tolarjev kazni.

Slovenija izpadla

Po pričakovanju se Sloveniji (v kombinaciji z Avstrijo in Italijo, oz. s skupno kandidaturo treh držav z uradnim predstavnikom Trbižem) ni uspelo prebiti med štiri najbolj obetajoče kandidate za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 2002. Komisija je dala prednost ameriškemu Salt Lake Cityju, kanadskemu Quebecu, švedskemu Oestersundu in švicarskemu Sionu.

Mladoletno prestopništvo in družinski kriminal ob Muri

V petih letih je bilo za en razred spolno napadenih deklic. Tudi število kaznivih dejanj med mladoletniki se je v minulih 11 mesecih v primerjavi z letom 1993 povečalo za 18,7 odstotka. V Murski Soboti so našteli 212 kaznivih dejanj, ki jih je storilo 241 mladoletnikov in 76, ki jih je storilo 129 otrok.

Evropska konferenca WHO bo junija 1996 v Sloveniji

Pri zdravstveni organizaciji WHO so izbrali Slovenijo zato, ker je ena tistih držav nekdanjega komunističnega bloka, ki je v zdravstvu pri reformiraju svojega sistema ostala

realistična, dovezetna sicer za izkušnje drugih zahodnoevropskih držav, ki pa jih ni brezglavo posnemala, zato je dobre rezultate iz prejšnjega režima zadržala. Tako se je o Sloveniji izrazil dr. Jo E. Asvall, direktor evropskega regijskega urada WHO.

Stekle lisice ogrožajo

Prekmurce, Prlekje in Štajerco
Samo letos so lovci ubili 216 lisic, od 131 obdelanih vzorcev pa jih je bilo kar 53 pozitivnih na steklino. Lisice postajajo vse bolj pogumne, saj se zatekajo v sama naselja in celo do šol. Sobočane so pred dnevi zelo resno opozorili tudi preko radia Murski val. Lani so na soboškem Zavodu za zdravstveno varstvo proti steklini cepili 64 ljudi, ki so prišli neposredno v stik z lisicami, letos pa že sestnajst.

Mariborčani bodo lahko varčevali za svoj pogreb

To jim omogoča družba Kommunio, ki poskrbi za pogreb in vse, kar sodi zraven, tudi za pravni nasvet. Tako si lahko človek še za časa življenja uredi vse potrebno za svojo prihodnjo in zadnjo pot.

O srbskih grožnjah v Sloveniji

Pred dnevi je, po pisanju beograjskega Tanjuga, v Sloveniji deset oboroženih operativcev zasebnega detektivskega podjetja Bergman and Company Corporation vzlomilo v ljubljansko stanovanje akreditiranega dopisnika beograjskih *Večernih novosti* Slobodana Pašića. Operativci so to dejanje pojasnili s trditvijo, da je omenjeno stanovanje "srbočetniško gnezdo in eno izmed središč udbomafije", o čemer pa policija po navedbi Tanjuga nima nobenih podatkov. Beograjski novinarji zdaj obljudljajo povračilo.

Nov mednarodni uspeh slovenske pameti

V Trstu so odobrili predlog slovenske žarkovne linije na sinhotronu ELETTRA v Bazovici pri Trstu. Namen tega je uporaba ultravijolične in rentgenske svetlobe. To pa je zelo pomembno na področjih, kot so kemija, biokemija, bilogija, ekologija, medicina, farmacija, geologija, metalurgija in veda o materialih, fizika, arheologija, umetnostna zgodovina ter druge. Projekt slovenske žarkovne linije je trenutno zagotovo največji slovenski znanstveni projekt po obsegu, udeležbi in zanimanju.

Januarske pokojnine višje za dva odstotka

Januarske pokojnine in druga denarna nadomestila, so torej zvišali za dva odstotka. Tolikšen je bil namreč uradni mesečni porast zadnje povprečne plače v Sloveniji, ki je temelj za redno mesečno usklajevanje pokojnin.

PODBELA — Kar precej sledi in ostalin priča, kako je bilo strateško območje sedanje Slovenije pomembno že v davnih stoletjih, tudi Breginjski kot dolina reke Nadiže, katere tok je odnesel marsikateri spomin. Obmejna reka Nadiža ima svoj izvir in izliv v sosednji Italiji, njen 15-kilometrski odsek pa je na slovenskem ozemlju. Med največje zanimivosti tega kraja spada tudi arhitektonski biser, tako imenovani Napoleonov most (na sliki), ki streljaj od Podbele povezuje bregova Nadiže. Zgrajen naj bi bil za časa francoskih pohodov, zato tako poimenovanje, vendar čas njegovega nastanka še ni določen. Ustno izročilo pravi, da izvira še iz časa rimskega prihoda na slovensko ozemlje.

GROSUPLJE — Obnovljena podružnica grosupeljske fare je praznovala tridesetletnico obstoja župnije; slovesnost je vodil beograjski nadškof g. France Perko.

LJUBLJANA — Izšla sta cenika hotelov in kampov. V njiju je tudi precej koristnih informacij o ponudbi krajev in gostinskih objektov.

V hotelskem ceniku na 68 straneh po abecedi krajev najdemo poleg cen za prenočevanje z ali brez zajtrka, doplačila za polpenzion oziroma penzion v eno- ali dvoposteljnih hotelskih sobah in apartmajih še vrsto koristnih informacij o ponudbi krajev in gostinskih obratov. V ceniku kampov so poleg cen objavljene njihove telefonske številke in čas obratovanja.

Po ustrem izročilu naj bi most izviral iz rimskih časov.

PODGRAD — Krajani krajevne skupnosti Podgrad še kar ne morejo pozabiti, da so bili z odločitvijo državnega zbora o oblikovanju občin na Ilirskobistriškem izigrani. Na majskem referendumu so se namreč z 61 odstotki glasov izrekli za ustanovitev lastne občine Podgrad, vendar so jih nato republiški poslanci s svojo odločitvijo priključili k občini Ilirska Bistrica.

ILIRSKA BISTRICA — Sejemske vrvež je v Bistrici vsakega 1. in 16. v mesecu na Titovem trgu, na prostoru proti Podgradu, takoj za reko Reko, pa je ta dva dneva velika gneča prodajalcev in kupcev goveda, prašičev in konj. V tradicionalnih Bistriških dnevih, okoli 20. junija, pa ima sejemska tradicija tudi turistični pomen.

GRADIN — Akcija, ki jo je sprožil novinar Radia Koper Miloš Ivančič, da bi na novo uredili razruto cesto iz Gradina do štiri kilometre oddaljenih Abitantov, se je začela konec minulega leta. Le trije ljudje stalno živijo v tej lepi vasici, arhitekturnem spomeniku prve kategorije. Žal spomeniku, ki propada. Tako kot prenekatera istrska vas in zaselek.

POSTOJNA — 15. februarja je bilo v Postojni povetovanje Turistično vrednotenje krasa in jam. Pri vsebinskih zamislih referatov naj bi upoštevali: splošen slovenski turistični jamski potencial; novo metodologijo urejanja prostora; turistične posege v okolje in okoliške probleme podzemlja.

SEŽANA — Rdeča, malce kisla, a zdrava: refošk in teran. Kdor zna, pač zna. Tako Sovenci iz ene trete pridelujemo dve vrsti vina. Na Koprskem refošk, na Krasu teran. Trta pa se imenuje refošk. Zdaj pa so posebnost v proizvodnem programu kleti KZ Vinakras naravna osvežujoča vina vivo frizante, vivo chardonnay in vivo rose. Kot trdijo v kleti, so bili prvi v Sloveniji, ki so se lotili proizvodnje takih vin.

GAMELJNE — Petindvajset dobrih ajdovih jedi se najde v družinskom penzionu Liber v Gameljnah, ob cesti, ki vodi na izletniško Rašico. Pripravlja pa jih gospodinja Zorka Liber. Gospod Boris pa je znani slovenski gostinec in nekaj mesecev že vitez reda svetega Fortunata. Iz ajdove moke skuha Zorka številne dobre jedi, vse od ajdove kaše s polži do gorenjskih krapov, pa ajdovo juho in še in še....vse sami dobrati domači starci recepti...

OBALA — Nova obalna cesta je nujna. Najnevarnejša je 27,9 kilometra dolga magistralna cesta Škofije — Sečovlje.

Najnevarnejše točke so seveda pomembnejša križišča. Pravi čudež je tudi, da lani ni prišlo do hujših nezgod na odseku Žusterna-Ruda, kjer vozniki ustavljajo na eni strani ceste in skačejo čez cesto, da bi se osvežili v morju.

Samo v obdobju neskončnih kolon avtomobilov med 1.6. in 30.9. je bilo približno 300 nezgod. Kot kaže bo letos še slabše. V prvih petnajstih dneh so se na obalni cesti zgodile kar tri nesreče.

KAMNIK — V prenovljeni cerkvi sv. Jakoba je pred kratkim zadonelo vseh 1.780 piščali obnovljenih orgel, ki jih je pred 118 leti postavil Franc Goršič (240 piščali je leseni in 1.540 kositrnih).

METLIKA — Prodaja črnega vina se veča. Metliška vinska klet že dolga leta velja za eno od najboljših vinskih kleti v Sloveniji. Se posebej je znana po metliški črnini - to je eno najboljših slovenskih črnih vin. V minulem letu so v metliški kleti prodali 1,22 milijona steklenic vina, od tega več kot pol milijona metliške črnine.

IDRIJA — Ob letošnjem kulturnem prazniku so za obiskovalce odprli osrednji razstavni prostor v južnem traku idrijskega gradu, tako imenovani Živosrebrni stolp, ki bo posvečen rudarjenju. In še idrijska zanimivost: šivilje podjetja Labod Zala v teh dneh pospešeno izdelujejo toge (nova oblačila pravosodnih organov). Nove obleke bodo narejene iz 100-odstotne ovčje volne in se ne bodo mečkale. Značilna barva odvetniških tog bo vijolična, tožilci se bodo odeli v sive, sodniki pa v črne toge.

MURSKA SOBOTA — Že prihodnje leto Prekmurski teden? V Murski Soboti bi radi ponovno oživel turistično-zabavno prireditev Prekmurski teden. Ta naj bi bil v okviru Soboških dnevov zadnji teden v juniju. Razmišljajo pa tudi o povezovanju mest na tromeji med Slovenijo, Avstrijo in Madžarsko ter s pomočjo najetih mednarodnih kreditov tudi o ureditvi vinske ceste.

CELOVEC

Letos so Tischlerjevo nagrodo podelili zdomskemu kulturnemu delavcu Blažu Potočniku. Na slovesnosti v Slomškovem domu v Celovcu se je zbral veliko ljudi, sama prireditev pa je izvenela v duhu sprave med sprtimi stranimi med vojno. Blaž Potočnik, rojen 1925 v Ljubljani, je po drugi vojni moral iz Slovenije, se naselil v Toronto, kjer je dolga leta deloval kot zborovski pevec, solist, učitelj slovenščine in dopisnik koroške periodike.

"Priznanje Potočniku pa želi biti tudi zahvala vsem tistim Slovencem, ki so po 1945 izgubili svojo domovino...če slovenski narod res hoče doseči spravo, moramo vsi priznati to, kar je bilo v preteklosti zgrešeno, in sicer na obeh straneh", je dejal dr. Janko Zerzer, predsednik Krščanske kulturne zveze, ki z Narodnim svetom koroških Slovencev vsako leto podeljuje to nagrado.

RIM

Ob 2000 letnici Kristusovega rojstva bodo od Svete dežele do Rima potekala številna srečanja za združitev kristjanov in pomiritev med velikimi svetovnimi verami.

Rim naj bi to jubilejno leto obiskalo prek 60 milijonov romarjev s celega sveta. Priprave so se že začele. V Rimu bodo za gradnjo infrastrukture za sprejem in bivanje tolikšnega števila romarjev porabili prek 4.000 milijard lir. Nameravajo zgraditi po vzoru olimpijade celo olimpijsko vas, ki bi se pozneje spremenila v stanovanjsko četrtnico. Romarji bodo lahko pred odhodom na rimske letališča kupili "paket". V njem naj bi bila romarska kartica in vodnik s podatki o Rimu.

CLEVELAND

Te dni je praznoval v Clevelandu visok življenski jubilej eden tistih velikih Slovencev, za katere so doma v Sloveniji nekoč komaj slutili. Jubilant je profesor zgodovine Vinko Lipovec, urednik clevelandškega dnevnika Ameriška domovina od julija 1950 do julija 1970, ko se je upokojil. Ves čas pa je bil navzoč v raznih izseljeniških organizacijah.

Rodil se je 22. januarja 1915 v Spodnjih Jaršah pri Domžalah. Ko je živel po vojni nekaj časa v Munchnu je že tam urejal slovenski časopis Slovenija.

SARAJEVO

S sprejemom skupne izjave "Življenje za Sarajevo" se je pred kratkim v glavnem mestu Bosne in Hercegovine končalo tridnevno srečanje županov z vsega sveta, ki so po 1.000 dneh srbskega obleganja mesta Sarajevo z vodilom "1.000 dni upora" priredili vrsto razstav, koncertov in molitev. Kot smo že poročali je bil na tem srečanju tudi ljubljanski župan dr. Dimitrij Rupel.

V izjavi je okoli dvesto županov poudarilo, da ima Sarajevo pisan in multikulturalni značaj, mesto pa je bilo za cel svet stoletja primer mirnega sobivanja ljudi različnih narodov in verstev. Župani pozivajo svetovno skupnost, naj brani človekove in državljanke pravice Sarajevčanov (med katerimi je tudi lepo število Slovencev) in pomaga mestu. "Prihodnost sveta in naših mest je odvisna od prihodnosti Sarajeva", se končuje skupna izjava županov vsega sveta.

IL PICCOLO

Tržaški dnevnik je pred dnevi objavil pismo nekdanjega koprskega ezula, ki se je po drugi svetovni vojni odločil, da bo odšel v Italijo. Zdaj pa mu misel na dvojno državljanstvo ne da miru. Prepričan je, da bi morali dvojno državljanstvo dobiti tudi vsi ezuli, ki so po vojni odšli iz Istre — poleg italijanskega državljanstva naj bi dobili še slovensko ali hrvaško. Ali je to bližnjica do nepremičnin? se sprašuje novinar Dela Boris Šuligoj.

SLOVENSKE NOVICE

Razmišljajo o obdobju vojn in spopadov, ki naj bi se začeli mnogo prej kot je doslej razmišljala večina raziskovalcev. Novice pišejo: Antropologa Paul Tacon iz Sydneja in Christofer Chippindale iz univerze v Cambridgeu sta raziskovala jamske slike avstralskih prebivalcev na severu Avstralije. Najstarejše slike so stare približno 10.000 let. Poleg lovskih in daritvenih prizorov prikazujejo tudi bojujoče se moške, ki mečejo bumerange, vihtijo kopja in zasledujejo sovražnike. Na drugih slikah je mogoče opaziti padle borce, v katerih tičijo kopja, in vojščake, ki pomagajo ranjencem. Videti je, da gre za doslej najstarejše risbe o vojnah....

SLOVENEC

Marjan Vidmar, predsednik Narodnih demokratov je na tiskovni konferenci pred dnevi govoril o dolgovih Jugoslavije in odvisnosti Slovenije od Balkana. Dejal je, da slovenska vlada tišči Slovenijo v srbske kremlje. Okupacija se lahko doseže tudi gospodarsko, ne le z vojaškimi škornji in orožjem. Če so znali Srbi in njihov lobi odkupiti dolbove, bi tudi naša vlada morala biti spretnejša, saj odkup lastnega dolga ni prepovedan. Ko so nam tuji strokovnjaki predlagali stečaj Ljubljanske banke, da bi lažje ugotovili dolžnike, naj bi naši levičarji zagnali vik in krik. Tri leta pozneje pa je vlada le ustavila "by pass" novo Ljubljansko banko, vendar prepozno, ker so šli dolžniki v SFRJ že v stečaj. Tako bomo konec stoletja spet v srbskih rokah oziroma gospodarsko odvisni od Balkana, je dejal na konferenci Marjan Vidmar in stranka Narodnih demokratov odločno zavrača takšno vladno politiko prikrivanja krivev za zadolžitev.

LA REPUBBLICA

Dnevnik La Repubblica objavlja poročilo dopisnika iz Ljubljane, v naslovu katerega poudarja, da je novi slovenski zunanjji minister "trd" pogajalec. Zoran Thaler, v Italiji ga ocenjujejo kot jastreba, kar zadeva dvostranski spor, je kot predsednik parlamentarnega odbora za mednarodne odnose večkrat pokazal trdo linijo do vprašanja nepremičnin italijanskih optantov v Istri, piše časnik.

DIE PRESSE

Avstrijski zunanjji minister v pogovoru za časnik v resnici trdi, da Sloveniji ne kaže drugega, kot da se dogovori z Italijo na podlagi ogleske izjave. Slovenci so sprva s svojim stališčem poželi veliko naklonjenost, toda ko so dezavuirali lastnega zunanjega ministra (Lojzeta Petrleta), so ravnali nerodno, je dejal Alois Mock, ki se je s tem distanciral od Ljubljane v sporu z Rimom.

SLOBODNA DALMACIJA

Na treh straneh objavlja pogovor z dr. Francetom Bučarjem. Bučar je med drugim dejal tudi: "...ljudstvo nam zdaj zameri, ker smo leta 1990 zamudili priložnost, da vržemo komuniste z oblasti...stare sile so hotele zavreči komunizem in zadržati oblast, zato so zamenjale le barvo, pa tudi vzvode oblasti, ki so danes izključno gospodarski...V primeru ogleskega sporazuma: če bi ga naša država sprejela, bi to pomenilo konec Slovenije..."

Slovenska vlada podaljšala čas za vložitev certifikatov

Slovenska vlada je končno le sprejela spremembo uredbe o izdaji, razdelitvi in uporabi lastninskih certifikatov, ki določa, da bo lastninske certifikate mogoče vlagati do 31. decembra 1995. Rok za zamenjavo certifikatov za delnice je tako podaljšan za šest mesecev, saj veliko število podjetij še nima potrjenega programa lastninjenja.

Slovenija je že zdaj med najbolje pripravljenimi za vključitev v EMU

Izdelki in storitve, ki jih iz Slovenije izvažajo v Evropsko unijo, so že zdaj po svoji sestavi zelo podobni zunanjetrgovinski menjavi vodilnih članic unije. Slovenija je v tem pogledu celo bliže evropskemu povprečju kot pa denimo Nizozemska, Danska, Irska in nekatere druge članice EU.

Ti spodbudni podatki bodo med drugim objavljeni v prihodnjem biltenu, ki ga na več kot 500 naslovov raznih evropskih ustanov in uglednih posameznikov pošilja slovenska misija pri EU. Studije kažejo, da je slovenska trgovinska sestava podobna oni v bolj razvitih državah tako imenovane višegradske skupine (Češka in Madžarska), toda v primerjavi z vsemi državami te skupine je tudi bližja evropskemu povprečju. Tako je Slovenija tudi najustreznejši kandidat za vključitev v prihodnjo evropsko denarno unijo, od te pa naj bi imela ogromne denarne koristi.

Izolske sardine zelo cenijo Avstriji

Delamarisova novost so fileti sardin brez konzervansov v ličnih pločevinkah. Le malokdo pa je pred dvemi leti verjal, da si bo izolska riba predelovalna industrija po likvidaciji Delamarisovega podjetja IRIS sploh še opomogla. Toda namesto nekdanih 136 je zdaj zaposlenih 225 in Delamarisove konzerve gredo dobro v prodajo, in to bolje v tujini kot doma. Največ pločevink prodajo v Avstriji, prodajajo jih pa tudi v ZDA, Argentini in celo pri nas, v Avstraliji, da o evropskih državah ne govorimo. Konzerve iz drugih držav (n.pr. iz Hrvaške) so cenejše, vendar vsebujejo preveč škodljivega histamina. Slovenija pa že nekaj let izpolnjuje normative Evropske unije.

Američani že čakajo na zlati nakit iz Kopra

V začetku februarja so zabrali stroji podjetja P&I Gold. Leta 1990 ga je skupaj z italijanskim partnerjem iz Vicenze ustanovila koprská Emona Obala. Iz koprskih zlatarn je prišel prvi zlati nakit, narejen po enaki strojni tehnologiji in dizajnu, kot ga imajo znani italijanski izdelovalci. Vse kar bodo naredili v koprski zlatarni, bodo izvozili na ameriško tržišče.

Slovenija na kmetijskem sejmu v Berlinu

Na mednarodnem sejmu kmetijstva, vrtnarstva in prehrane v Berlinu, se je predstavila tudi Slovenija s primorskim vini, siri iz Vipave in Mlekoprometa iz Ljutomerja, mesnimi izdelki iz MIR Gornja Radgona in s šampanjci iz radgonske kleti.

TEČAJNA LISTA - slov. tolarjev (SIT) Februar 1995

DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	94.4357	95.0041
Nemčija	1 DEM	81.7059	82.1976
ZDA	1 USD	123.7517	124.4965

Za izdelavo nagrobnih lučk že večkrat nagrajen

Svečar in lector Tone Stele iz Kamnika je že iz enajstega rodu, ki opravlja isto obrt, kot so jo začeli njegovi davni predniki. Za svoje novosti pa je prejel več priznanj in odlikovanj. V delavnici izdeluje okoli 300 različnih svečarskih in lectorskih izdelkov.

Lani je sodeloval na sejmu v Sežani, tam je prikazal dve patentirani novosti. Ena je dolgorečna nagrobnna lučka PAX z dvojno steno (po načelu steklenice termos), drugi patent pa je kadilnica PAX. Za nagrobeno lučko je prejel zlato priznanje, na sejmu IENA v Nurnbergu je bil odlikovan z bronasto, na sejmu inovacij in izumov EUREKA 94 v Bruslju pa s srebrno medaljo.

Trgovin duty free bo sčasoma manj

Z novim carinskim zakonom bodo počasi prenehale delovati tudi prostocarinske trgovine na cestnih prehodih za meddržavni promet, ki pa bodo s trgovskim blagom brez carinskih dajatev lahko kupčevale še dve leti, natančneje do 1. julija 1997.

Slovenska borza

Trgovanje z vrednostnimi papirji na parketu ljubljanske borze že dalj časa poteka v precej nespodobudnem ozračju. Promet je zelo skromen, gibanje tečajev delnic je težko napovedati, še manj trend Slovenskega borznega indeksa SBI, ki si je zadnje čase le nekoliko opomogel. Nekateri menijo, da bo borzni indeks konec marca okoli 1,400 do 1,500 indeksnih točk.

Po okrevanju bi mariborski TAM prodajal znanje

Predsednik uprave Maksimiljan Senica vidi prihodnost TAM-a v povezovanju s tujimi partnerji, pogoj za to pa bo uspešno izpeljana sanacija. S privolitvijo bank upnic, da bodo sodelovale pri sanaciji TAM-a je storjen prvi korak k temu cilju. Prihodnost TAM-a je v rokah poslovnih bank, države z njenimi ustanovami, kot so agencija za sanacijo bank in hranilnic, zavod za zdravstveno zavarovanje, zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in delavcev podjetja. TAM-ove obveznosti v poslovni pasivi namreč znašajo 220 milijonov nemških mark.

Priznanja vinarjem za leto 1994

- Slovenski vinski pravki za leto 1994 so: sauvignon letnik 1993 (Albina in Avgust Bobnjar, Veržej), špon 1993 – ledeno vino (Čurin – Praprotnik – Kog), špon 1993 – suhi jagodni izbor (Čurin – Praprotnik – Kog), laški rizling 1992 – sušeno vino (Čurin – Praprotnik – Kog), laški rizling 1992 – jagodni izbor (KZ Krško – Vinska klet Kostanjevica), laški rizling 1993 – suhi jagodni izbor (KZ Krško, Vinska klet Kostanjevica), metliška črnina 1983 (Mercator kmetijska zadruga Metlika), koleudnik, laški rizling 1993 – izbor (Mercator, Kmetijska zadruga Metlika), cabernet sauvignon 1983 (Slovenijavino Ljubljana), renski rizling 1993 – ledeno vino (Srednja kmetijska šola Maribor), merlot barrique 1991 (Movia Ceglo Dobrovo), laški rizling 1992 – jagodni izbor (Vinag Maribor), laški rizling 1993 – suhi jagodni izbor (Vinag Maribor).

Odlikovanja slovenskim kulturnikom

Štirje srebrni častni znaki svobode pred kulturnim praznikom.

Predsednik RS Milan Kučan je na posebni slovesnosti ob bližnjem kulturnem prazniku izročil državna odlikovanja, srebrni častni znak svobode Republike Slovenije, Marjani Lipovšek, Janku Modru, Marijanu Lipovško in Franu Žižku. Marjana Lipovšek je odlikovanje dobila za izjemne zasluge pri uveljavljanju suverenosti Slovenije in obrambi svobode, Janko Moder ga je dobil za obogatitev slovenske kulture s številnimi prevajalskimi, literarnimi, jezikoslovnimi in bibliografskimi deli ter za dramaturško, lektorsko, uredniško in organizacijsko delovanje, Marijan Lipovšek in Fran Žižek pa za njuno dolgoletno delo in izjemne zasluge v slovenskem kulturnem prostoru ter za osebni prispevek pri ustvarjanju, širjenju in uveljavljanju kulture.

Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada

V sredo, 8. februarja, so v Sloveniji na osrednji proslavi v Cankarjevem domu podelili najvišja državna priznanja za umetniške dosežke, Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada. Prešernovo nagrado za življensko delo sta dobila režiser Matjaž Klopcič in pisatelj Alojz Rebula. Nagrade Prešernovega sklada pa pisatelja Mate Dolenc in Feri Lajnšček, arhitekt Jurij Kobe, igralec Srečko Špik in ansambel Trio Lorenz. Slavnostni govornik je bil znani slovenski slikar Andrej Jemec.

Recitatorski maraton

V čast 8. februarju slovenskemu kulturnemu prazniku in velikemu slovenskemu pesniku se je tudi letos odvijal recitatorski maraton. Prešernovih pesmi pred spomenikom Franceta Prešerna na Tromostovju v Ljubljani.

Nov portret Franceta Prešerna
Že lani smo poročali, da so v Zagrebu našli nenaščen in doslej neznan portret Franceta Prešerna. Zdaj ga je odkupil akademski slikar in restavrator Viktor Snoj. Portret si je bilo ob kulturnem prazniku moč ogledati v Vrbi na Gorenjskem v cerkvi sv. Marka.

Dubravka in Amerika na novo odkrivata druga drugo

Pod takšnim naslovom – in ob veliki sliki Dubravke Tomšič – je New York Times v obširnem članku predstavil slovensko pianistko in posnetke njenega igranja. Dubravka Tomšič je 15. in 16. februarja s slovitim bostonškim simfoničnim orkestrom in dirigentom Seidžijem Ozavo nastopila v osrednjem newyorškem koncertnem hramu.

Tomšičeva je študirala na School of Music v New Yorku, prvič nastopila s koncertom v newyorški filharmoniji leta 1955, dve leti kasneje pa je nastopila še v Carnegie Hallu. O njenem nastopu v Carnegieju leta 1957 je Arthur Rubinstein (Dubravkin kasnejši učitelj) v svojih spominih napisal: "Spominjam se, kako je igrala Lisztov Mefistov valček in z izrednim tempom spravila dvorano na noge..."

Kipar Jakob Savinšek

"Brezimeni" kip kiparja Jakoba Savinška (1922 - 1961). Znan kot avtor številnih spomenikov; n.pr. Juliusu Kugyju v Trenti, Ivanu Tavčarju na Visokem, Simonu Gregorčiču v Kobaridu.

KNJIGE

"Non cogito, ergo sum"
Ne mislim, torej sem

Revija Borec je izdala novo knjigo o Golem otoku. V zirki z značilnim naslovom *Ecce homo!* je izšla študija Božidara Ježernika *Non cogito, ergo sum*. Naslov lepo pojasni, za kaj je v komunističnem koncentracijskem taborišču sploh šlo: čim manj si mislil (govoril), tem več je bilo možnosti, da boš golootoški pekel preživel. O strahotah Golega otoka se več kot trideset let ni smelo govoriti. Doslej pa je izšlo precej knjig, ki so te strahote kar dobro prikazale. Natančnih številk, koliko zapornikov je šlo skozi golootoški pekel in koliko jih je tam ostalo za vedno, še vedno ni. Samo Slovencev je bilo na Golem otoku (najmanj) 566. V prvih treh letih je bilo na otoku 9.748 moških (ženske so prvič poslali nanj aprila 1950, vseh je bilo 828). V tem času je tam umrlo ali bilo ubitih 242 moških in tri ženske. Goli otok je bil znan po krutem sistemu mučenja, ki so ga izvajali med seboj sami zaporniki. "Priznanja" in "izboljšanja" so hoteli dosegati s tekmovanjem, kdo bo "boljši", seveda na račun zapornikov. To so bile najbolj grozne oblike mučenja in ponizevanja kar jih človeštvo sploh pozna.

Božidar Ježernik v svoji najnovejši knjigi, ki je hkrati prva na Slovenskem, ki ni napisana kot spomini, poda tako rekoč vse najpomembnejše, kar je bilo doslej o Golem otoku znanega. Poslužil se je okrog 200 virov.

Knjiga je vredna, da se jo vzame v roke, najbolj pa jo priporočajo slovenskim poslancem. Na sami predstavitev je bilo namreč navzočih več golootočanov, ki so opozarjali na sedanje stanje, ko nekdanje žrtve komunističnega nasilja umirajo, parlament pa zavlačuje s sprejetjem zakonodaje, ki bi vsaj nekoliko popravila krivice iz preteklosti.

Med nami...

...Ivana Škof iz Melbournia nam je sporočila kako je potekala predstavitev štirih knjig, ki se je odvijala v Verskem in kulturnem središču v Kew. Ivo Leber je namreč 5. februarja organiziral predstavitev sledečih knjig: "Snubljenje duha", pesniško zbirko haikujev Pavle Grudnove iz Sydneja, "Zivljenski izzivi" in. Ivana Žigona, "Okopi" Janeza Janše in monografijo "Slovenija" Staneta Staniča.

Na predstavitvi je Pavlo Grudnovo predstavila Ivanka Škof, povedala je kakšna zvrst poezije so haikuji, Elica Rizmal pa je prebrala Pavlino pismo, namenjeno prisotnim, Ljubica Postržin je recitirala nekaj haikujev. Pater Tone je na kratko povedal nekaj o ing. Ivanu Žigunu in poudaril važnost njegove knjige, čeprav se vsi ne bodo strinjali z njeno vsebino. Ivo Leber, ki je sicer vodil program je na kratko govoril o Janezu Janši in njegovi knjigi ter o knjigi Staneta Staniča "Slovenija".

Vse knjige so na voljo v Verskem središču ali pri Ivu Leberju...

...V Primorskem slovenskem socialnem klubu Jadran bo tudi v bodoče dopolnilni pouk slovenskega jezika in sicer vsako nedeljo ob dveh popoldne, poučevala bo učiteljica Ivanka Škof...

...Tudi pri Slovenskem društvu Planica v Melbournu bodo letos nadaljevali s poukom slovenščine, vodila ga bo mlada Lidija Lapuh in sicer vsako prvo nedeljo v mesecu ob treh popoldan pa tudi vsak tretji petek v mesecu...

...Vpis v slovensko šolo v Slovenskem društvu Melbourne pa bo v nedeljo 5. marca; počevale bodo učiteljice Magda Pišotek, Marija Hrvatin in Marija Penca; dvakrat oz. trikrat tedensko pa bodo v društvu imeli tudi otroški vrtec...

...Slovenska šola v Slovenskem verskem in kulturnem središču v Kew-Melbourne pa se nadaljuje vsako prvo in tretjo nedeljo; prvič bo pouk 19. februarja...

...Letos bo upokojenska skupina Slovenskega društva Melbourne praznovala 25-letnico delovanja; za skupino že dolga leta požrtvovalno skrbi Helena Leber...

...Igralska skupina Merrylands iz Sydneja bo gostovala v Melbournu v Verskem središču Kew 18. in 19. februarja z veseloigro "Micki je treba mož..."

...V soboto, 11. januarja so pri Slovenskem društvu Sydney proslavili slovenski kulturni praznik Prešernov dan. Proslavo je povezovala Danica Petrič. Pred Prešernov doprsni kip so položili venec. Nastopili so pevski zbor, folklorna skupina in recitatorji...

...Tudi v Adelaidi je bilo v znamenju praznovanja kulturnega praznika. V nedeljo so se v slovenski cerkvi patra Tretjaka spomnili predvsem na obletnico, ko je pred dvanaestimi leti ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar blagoslovil to cerkev. "Cerkev je v zgodovini slovenskega naroda veliko prispevala in še vedno veliko dela za ohranitev slovenske kulture, slovenstva in slovenskega jezika", je povedal na SBS radiu pater Janez Tretjak...

...V Slovenskem klubu Adelaide so v nedeljo pripravili kulturno prireditev; s pesmijo in recitacijami so se spomnili našega največjega pesnika Franceta Prešerna...

...Ne moremo mimo oddaj na državnem radijskem omrežju SBS radia, ki jih je zadnje čase pripravila Elica Rizmal iz Melbournia. Iz oddajo so dobesedno nepozabne. V njih nam je pokazala toliko novinarske veščine, da človek kar težko čaka novih uric, ko bomo ponovno zaslišali njen glas...

...Pismo Pavle Grudnove vsem ljubiteljem njenih haikujev in tistim, ki so bili na predstavitvi knjige v Melbournu. Pismo je na SBS radiu prebrala Elica Rizmal:

"Dragi rojaki, obvestilo, da peščica rojakov, ki so aktivni v kulturnih prizadevanjih naše skupnosti v Melbournu, torej med vami, želi predstaviti mojo pesniško zbirko Snubljenje duha, me je zelo presenetila. S tem, da je zbirka izšla, je moje osebno delo v zvezzi z njo končano. Nisem je pisala niti za denar, niti za čast, ne dišta mi, niti malo ne. Nekdo mi je predlagal, da bi bilo dobro, če bi bila osebno prisotna ob predstavitvi te moje zbirke, kar je popolnoma nepotreben. Trgovske žilice nimam, moja prisotnost pa vam prav gotovo ne more jamčiti za kvaliteto v Snubljenju duha, ki vam govorí o mojem delu in o meni.

Obleka ne dela človeka! Prava obleka duše so njena dela. Ocena zbirke pa je bila prepričljivo kvalificirani osebi.

Naj povem še to, da je vsaka pesem v tej zbirki resnično doživetva v srečanju med stvarnikom in mano, ob njegovih prizorih v naravi, kjer se snubiha moj in gospodov duh. Moje dolgoletno hrepnenje po iskanju resnice, o mojem odnosu do boga, ki se nam kaže v naravi in nam hrati govori tudi o nas, se je uresničilo ravno s to zbirko. Snubljenje duha so moje duhovne vaje. Toliko o teh drobnih poezijah, ki v sebi nosijo odziv na klic v moji notranosti. S hvaležnostjo vsem tistim rojakom, ki ste na kakršenkoli način doprinesli svoj delež za predstavitev te moje pesniške zbirke in tistim, ki ste se predstavitev udeležili, pošiljam tople pozdrave. Vaša Pavla Gruden."

narodno

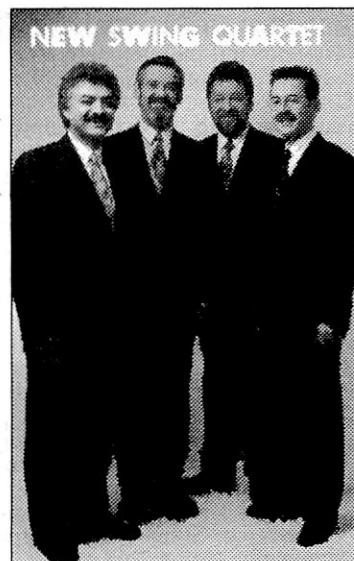
ZABAVNA GLASBA

MAGNET - Ste se že spraševali kaj se dogaja s tistim ansamblom Magnet, ki je pred leti gostoval v Avstraliji? Jeseni leta 1993 se je skupini pridružil pevec Oliver Antauer in poskrbel za velik kakovostni skok. Spomladni 1994 je išla že šesta kaseta in laserska plošča; odlikuje jo odlično petje, zelo dobra produkcija in seveda komercialna glasba. Na njej je kar nekaj uspešnic: *Mon Cheri, Žena naj bo doma, Tiho jočejo solze...* Skupino zdaj sestavlja: Oliver Antauer, Gorazd Kozmus, Vlado Mičev, Branko Sapač in Jože Ružič. Njihov naslov: Magnet, Cvetkova 23, 69000 Murska Sobota, Slovenija.

Vroča novica: Legendarni AVSENIKI so v novi, zaenkrat še studijski zasedbi, posneli nove skladbe, ki dosegajo velikanski uspeh po Evropi, tako da baje spet resno razmišljajo, da bi se vrnili na svetovne odre.

* Ansambel BORISA KOVACIČA s pevko Stanko Kovačič je vsem nam dobro znan. Zdaj ima ansambel še eno želeso v ognju - fanta Mateja. Izdali so novo kaseto - *Tebi, mama najdražja*. V ansamblu prepevata zdaj Edvin Fliser in Stanka Kovačič.

* NEW SWING QARTET je prisoten na evropskem glasbenem prizorišču že 25 let. Skupina ima veliko nastopov po vsej Evropi in povsod so izredno dobro sprejeti. Pred kratkim so prejeli tudi hrvaškega glasbenega oskarja (Purin).

Andragoški center Slovenije in Inštitut za ekonomsko raziskovanje

Koliko "slovenskih možganov" je v tujini

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v sodelovanju z nekaterimi drugimi pristojnimi ministrstvi in ustanovami že dalj časa podpira izvajanje različnih raziskovalnih projektov, prek katerih skuša priti do podatkov o odlivu slovenskih intelektualcev.

Inštitut za ekonomska raziskovanja je izdelal raziskovalno nalogu *Beg možganov in gospodarski razvoj Slovenije*. Glavni cilj projekta je bil oceniti ekonomsko škodo bega možganov za celotno slovensko družbo in priti do predlogov za zmanjševanje tega pojava oziroma uspenejšega soočanja z njim. Slovenija je ena od redkih držav, ki sprembla tisti del svojih emigrantov, ki ohranjajo stalno bivališče doma. Izследki kažejo, da se število zdomcev med zadnjima popisoma (1981–1991) ni spremenilo (okoli 53.000), vendar pa se je bistveno povečal delež najbolj izobraženih. V istem času se je v Slovenijo vrnilo več zdomcev, kot pa jih je na novo odšlo v tujino, vendar pa je delež visoko izobraženih med slednjimi višji kot med emigrantmi.

Sedanja sestava zdomcev kaže, da jih je med njimi okoli 2.000 z visoko izobrazbo, to pa teoferično pomeni, da je z njimi v tujino "pobegnilo" 100 milijonov dolarjev vrednega znanja (stroški za enega slovenskega diplomata z visoko izobrazbo namreč znašajo po zadnjih ocenah prek 50.000 dolarjev).

Odgovor na vprašanje, kolikšen je bil celotni obseg bega možganov iz Slovenije v zadnjih desetih letih, pa bo skušal dati drugi del raziskave.

Redna rubrika Janeza Gradišnika

Slovenčina zdaj

Janez Gradišnik ima v Slovencu svojo redno rubriko pod naslovom "Slovenčina zdaj". Na kratko bi lahko rekli da "bdi nad slovenskim jezikom" – je "watch dog". Kot borec za iztrebitev tujk iz slovenskega jezika je s svojimi somišljeniki ustanovil Društvo za potujevanje slovenčine in vanj povabil tudi nekatera slovenska podjetja. Pred dnevi je zapisal sledeče:

Beseda, ki jo je v zvezi z današnjim stanjem v javni rabi slovenčine največkrat slišati je gotovo ogroženost. Ob tej besedi se križajo kopja, saj nekateri trdimo, da slovenčina danes je ogrožena, drugi pa to vneto zanikujejo.

...Vsak dan vidimo okoli sebe reči, ki nam izpričujejo, da je to angleženje samo vrh ledene gore: jezikovna malomarnost je pojav, ki zajema vso slovensko javnost... V daljšem članku so se Gradišniku zapisala tudi imena nekaterih slovenskih podjetij s tujkami in kaj čudnimi gesli. Pa jih poglejmo:

- EPRON, Ljubljana, geslo Busimatic Prism Color Copier in OmAX FC/PC
- Henkel Maribor, geslo City Men
- KRKA KOZMETIKA, Novo mesto - gesli S. Tacchini, sport, extreme, in Forever
- Scorpion Fashion, trgovina za moške
- Video center Sting Vision, Štepanjsko naselje
- Menjalnica Come 2 us

NEWS FLASH

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

**NOW IN
AUSTRALIA**

**OFFERING THE FOLLOWING
RETURN AIRFARES**

US \$

FRANKFURT	-LJUBLJANA	\$220
ROME	-LJUBLJANA	\$220
ZURICH	-LJUBLJANA	\$220
LONDON	-LJUBLJANA	\$275
MUNICH	-LJUBLJANA	\$165
VIENNA	-LJUBLJANA	\$165

FRANKFURT	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
MUNICH	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
LONDON	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
VIENNA	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
ZURICH	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400
ROME	-LJUBLJANA-SKOPJE	\$400

FRANKFURT	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
MUNICH	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
LONDON	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
VIENNA	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
ZURICH	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
ROME	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350

MORAY TRAVEL COMPANY
Suite 13, 115 Pitt Street
PIBA HOUSE - SYDNEY NSW 2000
PHONE: 008 818 002
231 6899

The national newspaper of the United Nations Association of Australia

UNITY

Number 59, February 1995

Diary dates - Year of Tolerance and UN 50

- February 22-24 3rd National Outlook Conference on Immigration and Population, Adelaide Convention Centre
- February 24-26 World Music Festival Adelaide
- February 27-28 First National Conference on Injury Prevention and Control, Sydney
- March 6-10 Pre-Summit Consultations for World Summit for Social Development, Copenhagen
- March 8 International Women's day - the one day of the year set aside by women to take pride, joy and courage in the work they have done.

DRNOVŠEK ON FOREIGN POLICY

Prime Minister Janez Drnovšek is trying to ensure that Slovenia solves key foreign policy issues. This is why Slovenia has been particularly active diplomatically in recent months. Drnovšek hopes to improve relations with Italy, and does not rule out talks on real estate. He was more conciliatory than in the past regarding the Aquileia declaration, but remained firm in his belief that a general political consensus on foreign policy must be reached.

Drnovšek will send a special envoy to Croatia in an attempt to encourage the start of constructive talks. The prime minister also drew attention to issues of succession, a process which is threatened by complications brought about by those outside Slovenia who now feel that Slovenia achieved its independence too cheaply and are now attempting to place additional burdens or include Slovenia once again in a Yugoslav package. For this reason, Slovenia expects concrete proposals on debt repayments, especially of those debts held at foreign banks.

The prime minister also expressed his concern about the deteriorating position of the Slovenian minority in Italy. He underlined that the minority cannot be allowed to suffer because of problems and complications in bilateral relations. He assured them of the support of the Slovenian government and mentioned the internationalisation of the problem of protecting Slovenians in Italy.

Weekly

CULTURE

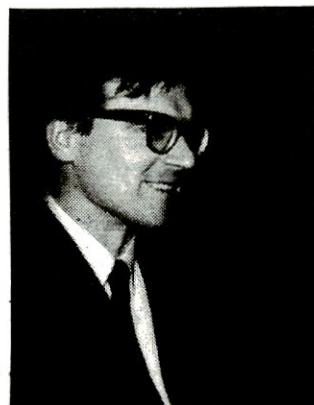
FACTS & FIGURES

TOLAR CONFIDENCE RISES

Personal deposits in Nova Ljubljanska Banka d.d. rose dramatically in 1994, clearly demonstrating increased saver confidence in the bank. November 1994 deposits were 22% higher in real terms than in December 1993; tolar deposits were almost 50% higher, while foreign-currency deposits rose by 8%. The ratio between foreign-currency and tolar deposits shifted significantly in the latter's favour compared to 1993, from 2.5:1 in December 1993 to 1.5:1 at the end of last year.

SLOVENIAN GOODS IN NEW EU MEMBERS

The majority of Slovenian exporters do not plan or expect any great increases in exports to Austria, Sweden and Finland, which became full members of the EU on 1 January. Although the countries have adopted the EU foreign-trade regime and customs tariffs, which, given the agreement between Slovenia and the EU, allows duty-free imports of industrial products of Slovenian origin (except for around a dozen), it does not appear that Slovenian exports to the three new EU members are going to increase significantly. The reasons are varied, or so a survey of managers in several Slovenian companies concluded.

Zoran Thaler, the Slovenian foreign minister

euro international pty.ltd.

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia
 Dining Settings   Bentwood Chairs
 Rocking Chairs   Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products, metals, machinery, sporting equipment, food products and a variety of other products

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
 Scoresby VIC 3152
 Ph.: (03) 764 1900
 Fax: (03) 764 1461

SYDNEY BRANCH:

2 A Bessemer Street
 Blacktown NSW 2148
 Ph.: (02) 671 5999
 Fax: (02) 621 3213

A KONCU SE NASMEJTE...

PREŠERNOV DAN

"Očka, kdo je finančni genij?" vpraša Janez svojega očeta.
 "To je tisti očka, sinek moj, ki več zaslubi, kakor mama zapravi."

Na koncu šolskega leta profesor latinštine pokliče mamo svojega učenca na pogovor:
 "Vaš sin je prepisal pismeni izpit od svojega kolega in zato mu moram zaključiti slabo oceno!"
 "Kaj! Moj sin...Ni mogoče!"
 Poglejte! Ima iste napake kot njegov kolega." "To je čisto naključje. Samo naključje in nič drugega!"
 "Tudi to bi verjel, ampak kako mi boste razložili konec njegove naloži? Na vprašanje: 'Kako je umrl Cezar?' je njegov kolega odgovoril: 'Ne vem, vaš sin pa: Tudi jaz ne!'"

...in tako smo Slovenci proslavili 8. februar - svoj kulturni praznik...

GLAS SLOVENIJE
 Založnik: Založba GLAS
 Ustanovitelji:
 Stanka Gregorič, Alfred Brežnik, Dušan Lajovic in Stefan Merzel
 Upravni odbor:

Alfred Brežnik, Dušan Lajovic in Stanka Gregorič
 Uredništvo - glavna in odgovorna urednica, tehnično oblikovanje,

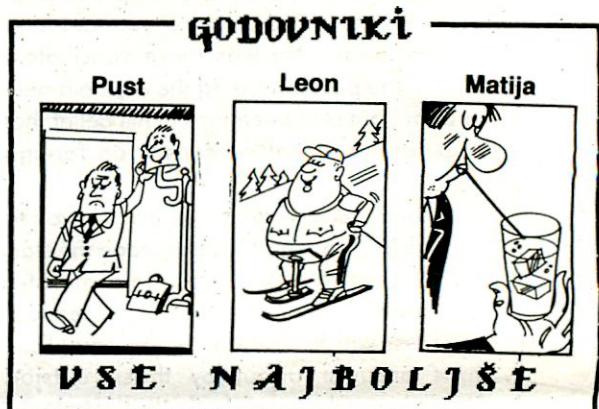
priprava strani:
 Stanka Gregorič, 4 / 316 Dorset Rd. Boronia 3155 Melbourne, Avstralija

Telefon-fax: (03) 762 6830

Občasni sodelavci:
 Dr. Stanislav Frank, Draga Gelt, Jožica Gerden, Lojze Košorok, Martha Magajna in Vinko Rizmal

Logo: Frances Gelt; Distrubucija: S.Z. Gregorič

Informacije: fax poročila, obvestila Veleposlanstva Republike Slovenije Canberra in Konzulata Republike Slovenije Sydney, Delo, Slovenec, Mladina, Družina, Naša Slovenija, Rodna gruda, Mladika, Slovenia Weekly, Lipov list, Turist in druge turistične brošure iz Slovenije, RokPress-Kranj iz Kalifornije, Radio SBS in 3 ZZZ ter posamezni poročevalci

Cena posamezne številke \$ 2.00; letna naročnina \$ 50.00;
 polletna \$ 30.00; letna naročnina za prekomorske države
 vključno z letalsko pošto \$ 100.00

1/ Naročam Glas Slovenije
 2/ Obnavljam naročnino
 3/ Prilagam za tiskovni sklad

NASLOV:
GLAS SLOVENIJE
 4/316 Dorset Rd.
 Boronia VIC 3155

Podpisani(a) .....

Ulica in kraj .....

Država ..... **Poštna št.** .....

Podpis ..... **Datum** .....

Tisk: Bounty Print, 65 Heatherdale Road, Ringwood, Vic. 3134